

پروردگارا

ای هستی بخش وجود، مرا

بر نعمات بیکرانت توان شکر نیست

ذره ذره وجودم برای تو و نزدیک شدن به تو می تپد

الهی، مرا مدد کن تا دانش اندکم، نه نردبانی باشد برای فزونی

تکبر و غرور، نه حلقه ای برای اسارت و نه دست مایه ای

برای تجارت، بلکه گامی باشد برای تجلیل

از تو و متعالی ساختن زندگی

خود و دیگران

۱۳۸۰ / ۱۰ / ۱۱

مرکز اطلاعات مدارک علمی ایران
تهیسه مدارک

دانشگاه تهران

دانشکده حقوق و علوم سیاسی

جایگاه رسانه‌های گروهی در سیاست جنایی

نگارش:

جعفر فرهمندفر

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر غلامحسین الهام

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر ایرج کلدوزیان

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی

015772

آذر ۱۳۸۰

۳۹۰۹۸

فرم ارزیابی پایان نامه کارشناسی ارشد

دانشکده: حقوق و علوم سیاسی گروه: حقوق جزا و جرم‌شناسی

در چارچوب ارزیابی مرحله تحقیقاتی مقطع کارشناسی ارشد دانشجویان دانشگاه تهران

آقای: جعفر فرهنگساز به شماره دانشجویی: ۲۱۰۴۷۸۰۰۷ در رشته: حقوق جزا و جرم‌شناسی
گرایش: حقوق جزا و جرم‌شناسی پایان نامه خود به ارزش: ۴ واحد را که در نیمسال اول سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۹۹
اخذ و ثبت نام نموده بود، تحت عنوان: " جایگاه رسانه‌های گروهی در سیاست جنایی"
دوم

به سرپرستی (استاد راهنما): دکتر الهام استاد مشاور: دکتر گلدوزیان استاد مشاور دوم (حسب مورد): دکتر معظمی
در تاریخ: ۸۰/۱۰/۲۲ در حضور هیأت داوران به شرح ذیل با (موفقیت / عدم موفقیت / اصلاحاتی) دفاع نمود.

اسامی هیأت داوران	مرتبۀ علمی	محل اشتغال	امضاء
۱- استاد راهنما: دکتر غلامحسین الهام	استادیار	دانشکده حقوق و علوم سیاسی	
۲- استاد مشاور: دکتر ایرج گلدوزیان	استاد	" " "	
۳- استاد داور: دکتر شهلا معظمی	استادیار	" " "	
۴- استاد داور:	-	-	-
۵- استاد داور یا استاد مشاور دوم	-	-	-

به عدد	به حروف
۱۸	هجده

نمره نهایی هیأت داوران:

ملاحظات:

تذکر: نیازی به درج نمره جداگانه هریک از داوران نبوده و فقط نمره مورد توافق هیأت داوران (متوسط) اعلام می‌شود.

سرپرست تحصیلات تکمیلی دانشکده

با سلام، نظر به اعلام نمره نهایی فوق‌الذکر از جانب هیأت داوران خواهشمند است نسبت به انجام امور فراغت از تحصیل دانشجوی یاد شده برابر ضوابط و مقررات اقدام مقتضی مبذول فرمائید.

نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر ابوالقاسم گرجی امضاء و تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۲۲

توجه مهم: کلیه نوشته‌ها به استثناء نمره هیأت داوران و مطالب بند ملاحظات قبل از دفاع باید با ماشین تایپ گردد.
تذکر: این فرم به دفتر تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال و تصویر آن در گروه مربوط نگهداری می‌شود.

تقدیم به پدری استوار و
مادری مهربان
که به دستهای پینه بسته‌شان هزاران دین دارم.

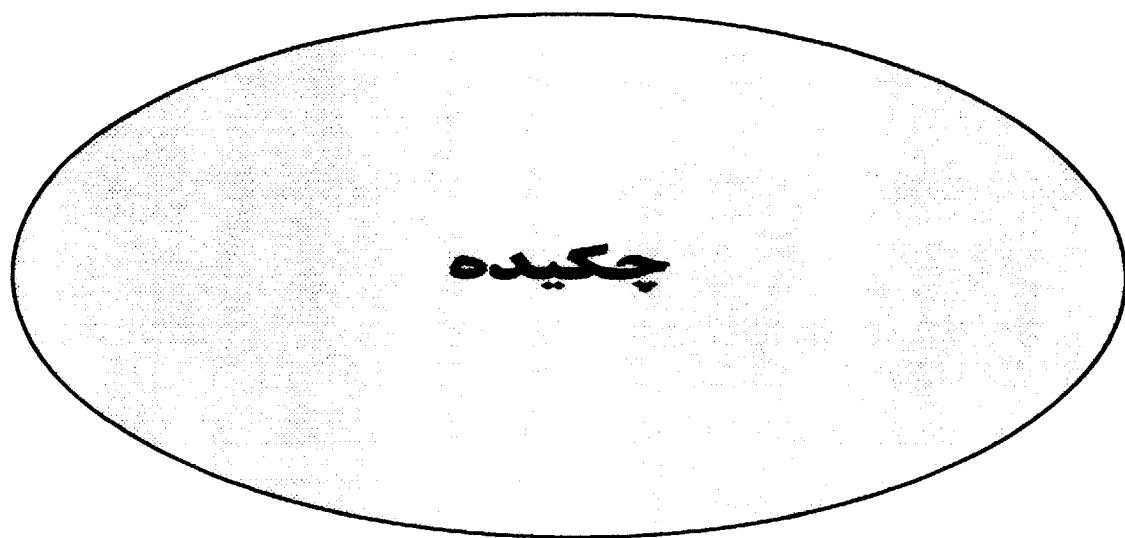
تقدیر و تشکر:

جا دارد از زحمات و راهنمایی های اساتید محترم جناب آقای دکتر غلامحسین الهام و جناب آقای دکتر ایرج گلدوزیان که زحمت راهنمایی و مشاوره اینجانب را تقبل فرمودند و نیز از پرسنل سخت کوش کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی بویژه مرکز اطلاع رسانی کامپیوتری که نهایت همکاری را با اینجانب مبذول نمودند سپاسگزاری نمایم.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۴	مقدمه
۸	فصل اول: کلیات
۹	مبحث اول: رسانه‌های گروهی
۱۱	گفتار اول: تعاریف و انواع رسانه‌های گروهی
۱۳	گفتار دوم: ویژگی‌ها و وظایف رسانه‌های گروهی
۱۶	گفتار سوم: نقش رسانه‌های گروهی در تکامل و تحول جامعه
۱۹	مبحث دوم: سیاست جنایی
۱۹	گفتار اول: تعریف و مفهوم سیاست جنایی
۲۴	گفتار دوم: نمونه‌های سیاست جنایی
۲۶	گفتار سوم: ابزارهای سیاست جنایی
۳۱	فصل دوم: رسانه‌های گروهی و بزهکاری
۳۱	مبحث دوم: رسانه‌ها و تسهیل ارتکاب جرم
۳۲	مبحث اول: تحریک به جرم از طریق رسانه‌ها
۳۴	گفتار اول: قهرمان‌پروری
۳۷	گفتار دوم: عدم تطابق مضامین رسانه‌ها با وضعیت مخاطبان
۴۳	گفتار سوم: خشونت رسانه‌ای
۵۷	مبحث دوم: تسهیل ارتکاب جرم
۶۰	گفتار دوم: آموزش بزهکاری
۶۸	گفتار سوم: رسانه‌ها به عنوان ابزار جرم
۷۲	مبحث سوم: پیشگیری از جرم از طریق رسانه‌ها
۷۵	گفتار اول: پیشگیری
۷۸	گفتار دوم: مقابله با جرایم از طریق رسانه‌های گروهی
۸۴	گفتار سوم: آموزش در رسانه‌ها و تأثیر آن در پیشگیری از جرم
۹۲	فصل سوم: رسانه‌ها و دستگاه عدالت کیفری
۹۳	مبحث اول: نقش رسانه‌ها در مرحله کشف و تعقیب جرایم
۹۴	گفتار اول: پوشش خبری اعمال پلیس و آثار آنان
۹۷	گفتار دوم: نقش مثبت رسانه‌ها در کشف و تعقیب جرایم
۱۰۴	گفتار سوم: آثار منفی دخالت رسانه‌ها در مرحله کشف و تعقیب جرایم
۱۱۰	مبحث دوم: رسانه‌ها و رسیدگی‌های کیفری

۱۱۰	گفتار اول: پوشش رسانه‌ای محاکمات
۱۱۵	گفتار دوم: نقش رسانه‌ها در تحقق علنی شدن محاکمات
۱۱۹	گفتار سوم: تأثیر منفی رسانه‌ها در روند رسیدگی‌های کیفری
۱۲۵	مبحث سوم: رسانه‌ها، زندان و سایر مجازاتها
۱۲۷	گفتار اول: پوشش رسانه‌ای زندان
۱۳۳	گفتار دوم: محدودیت دسترسی زندانیان به رسانه‌ها
۱۳۶	گفتار سوم: پوشش رسانه‌ای سایر مجازاتها و آثار آن
۱۳۹	نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۴۳	منابع:
۱۴۳	□ منابع فارسی
۱۴۹	□ منابع انگلیسی:

رسانه های گروهی به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر ارتباطی بشر، نقش مهمی را در تبادل فرهنگ، دانش و آداب و رسوم در میان اقوام مختلف ایفاء می نمایند به نحوی که امروزه، مرزهای جغرافیایی، اهمیت چندانی در ارتباط با مسائل فرهنگی ندارند. نقش مؤثر رسانه ها در آموزش و تأثیری که بر ذهن مخاطبان خود دارند در مورد مسئله بزهکاری و مقابله با آن نیز مورد توجه می باشد چراکه به جهت خصوصیتی که این پدیده داراست؛ به راحتی می تواند در زمینه بزهکاری نیز اثرات منفی یا مثبتی را داشته باشد.

رسانه ها در عین حال که می توانند با تحریک و تشویق افراد آماده بزهکاری و یا آموزش شیوه های ارتکاب جرم، عاملی در جهت گسترش بزهکاری باشند؛ می توانند با تلاش در جهت قبیح جلوه دادن بزهکاری و نیز آموزش شهروندان در زمینه مقابله با بزهکاری، عاملی مؤثر در پیشگیری از جرم نیز محسوب گردند.

در ارتباط با نهادهای عدالت کیفری نیز، رسانه ها همانگونه که ممکن است صرفاً برای راضی نگه داشتن مخاطبان و جلب مخاطبان تازه، اقدام به افشای تحقیقات کیفری، تفسیرهای بی پایه از محاکمات و بطور کلی دخالت در امور دستگاه عدالت کیفری بنمایند؛ می توانند همکاری مؤثر، برای دستگاه عدالت کیفری در راه مبارزه با بزهکاری باشند. رسانه ها به عنوان نمایندگان شهروندان، علنی بودن دادرسی ها را به نحو بهتری تحقق می بخشند و منصفانه بودن رسیدگی ها را تضمین می کنند.

در ارتباط با زندان ها، رسانه ها با نفوذ به پشت دیوارها، شهروندان را از آنچه در آنجا بر زندانیان می گذرد آگاه می سازند و زمینه اصلاح زندانها را فراهم می سازند.

بنابراین، نمی توان گفت که رسانه ها در ارتباط با پدیده بزهکاری و مقابله با آن، به طور مطلق دارای نقش مثبت یا منفی هستند بلکه این مضامین ارائه شده توسط آنها و نحوه عملکرد آنهاست که وضعیتشان را از این نظر روشن می سازد.

در این تحقیق نقش رسانه ها در زمینه بزهکاری و عدالت کیفری مورد مطالعه قرار گرفته است. و راه کارهای اتخاذ یک سیاست جنایی کار آمد در ارتباط با رسانه ها ارائه گردیده است.

مقدمه

۱- طرح مسئله :

روابط میان انسانها، روزبه روز همگام با تحولات و تغییراتی که در نوع زندگی و ابزارهای مورد استفاده آنها رخ می دهد پیچیده تر می گردد. ورود وسایل جدید زندگی، در عین حال که موجبات رفاه و آرامش انسان را فراهم می سازند، اما مسائل و مشکلات نوینی را نیز می آفرینند.

اختلافات فرهنگی و طبقاتی ملل نیز خود در ایجاد مشکلات، نقش دارد چرا که ممکن است ابزارها و وسایلی که در نقطه ای از جهان، بی هیچ مسئله و مشکلی مورد استفاده قرار می گیرد در نقطه ای دیگر به دلیل عدم وجود زمینه فرهنگی و یا آمادگی اجتماعی لازم، مسئله ساز گردد و به همین دلیل زمامداران جامعه که وظیفه اداره جامعه و تنظیم روابط میان شهروندان را بر عهده دارند، ناگزیرند که ضوابط و مقرراتی را متناسب با این تحولات وضع نمایند تا از آثار زیانبار پدیده نوین جلوگیری گردد و در عین حال جامعه از منافع آن نیز محروم نشود.

رسانه های گروهی نیز به عنوان ابزار مهم ارتباطی میان افراد جامعه و نیز حکومت از این دسته هستند. تبادل فرهنگ و اندیشه و صنعت از طریق رسانه ها، به سرعت صورت می گیرد و دهکده جهانی تا حد زیادی تحقق یافته است اما این پدیده مشکلاتی را نیز بوجود آورده است.

امروزه به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران، رسانه های گروهی نقش عمده ای در تحریک و آموزش افرادی که آمادگی ارتکاب بزه را دارند، ایفاء می نمایند. رسانه ها مضامینی را در جامعه ارائه می دهند بی آنکه زمینه لازم برای درک آن مضامین در آن جامعه فراهم باشد و بدین طریق آثاری زیانبار برجای می گذارند. جریان مبارزه با بزهکاری نیز از اثرات سوء رسانه ها درامان نمانده است. امروزه گزارشگران و

خبرنگاران رسانه ها، می توانند تحقیقات صورت گرفته توسط مأموران تحقیق را که با دقت و تلاش فراوان در آستانه حصول نتیجه است؛ افشاء نمایند و تمام تلاشهای آنها را بی حاصل نمایند. قضات، اعضای هیئت منصفه و شهود از تلقین رسانه ها، مصون نیستند و بعید نیست که در تصمیم گیریهایشان به پیروی از عقاید مطرح شده توسط رسانه ها، ابراز عقیده کنند.

با اینحال، رسانه ها به عنوان پدیده‌ای که روز به روز در حال تغییر و تحوّل هستند، برای جوامع بشری و نیز اداره کنندگان جامعه فواید بیشماری دارند. در زمینه مسئله بزهکاری، رسانه ها می توانند نقش مهمی را در مقابله با بزهکاری ایفا نمایند. آموزش شهروندان در زمینه مقابله جرم، از طریق رسانه ها به سهولت انجام می‌گیرد و نهادهای عدالت کیفری با کمک رسانه هاست که می توانند مشارکت و همیاری شهروندان را در مبارزه با بزهکاری جلب نمایند و یا تصویری درست از عملکردشان در اذهان جامعه ایجاد نمایند.

۲- فرضیه تحقیق:

به نظر می‌رسد که رسانه های گروهی به علت ویژگیهای خاصی که دارند می‌توانند نقشی دوگانه در ارتباط با مسئله بزهکاری داشته باشند بدین معنی که می‌توان آنها را هم به عنوان عاملی در جهت ترویج بزهکاری و نیز اخلال در امور دستگاه عدالت کیفری دانست و هم عاملی برای پیشگیری از بزهکاری و تقویت کننده دستگاه عدالت کیفری محسوب نمود. این نحوه عملکرد رسانه هاست که نقش مثبت یا منفی آنها را معین می‌سازد.

۳- اهداف تحقیق:

تبیین جایگاه رسانه های گروهی در روند سازماندهی مبارزه با بزهکاری، هدف عمده این تحقیق است، بدین صورت که با بیان زوایای مختلف عملکرد رسانه هادر ارتباط با مسئله بزهکاری و مقابله با آن، زمینه استفاده بهینه از این ابزار در جریان مبارزه با بزهکاری و نیز کاهش اثرات این پدیده در بزهکاری فراهم گردد.

۴- پیشینه تحقیق:

موضوع تحقیق در میان منابع فارسی بسیار کم مورد توجه قرار گرفته است به نحوی که به غیر از دو یا سه کتاب و چند مقاله که البته برگرفته از همان کتابها هستند، منابع درخور توجهی وجود ندارد. در عین حال منابع خارجی مفیدی از طریق جستجو در اینترنت بدست آمد که نگارنده در حد توان علمی خویش از آنها بهره برده است.

۵- روش تحقیق:

روش انجام این تحقیق به صورت کتابخانه ای بوده است اما در عین حال از نظرات اساتید جامعه شناس نیز استفاده گردیده است. همچنین نظرات صاحب نظران و عقاید نویسندگان کشورهای مختلف از طریق اینترنت مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است.

۶- طرح مطلب:

پایان نامه در قالب سه فصل تنظیم گردیده است که بدین شرح می باشد:
فصل اول: کلیات، که مطالبی در خصوص سیاست جنایی و رسانه های گروهی در آن ارائه گردیده است تا زمینه ورود به بحث اصلی فراهم گردد.

فصل دوم: رسانه ها و بزهکاری، که به بررسی نقش مثبت و منفی رسانه ها در وقوع بزهکاری می پردازد.

فصل سوم: رسانه ها و دستگاه عدالت کیفری، که نقش رسانه ها را در ارتباط با نهادهای عدالت کیفری همچون پلیس، دادگاه و زندان تبیین می کند.
در پایان نیز از مطالب ارائه شده نتیجه گیری شده است. به امید که این تحقیق بتواند راه را برای تحقیقات پربارتر و مفیدتر فراهم سازد.

انشاءا...

فصل اول: کلیات

مبحث اول: رسانه‌های گروهی

مبحث دوم: سیاست جنایی